Poštarina plaćena u gotovom

ZAGREB 1939
God. XXIV. - Br. 8

GOSPINA KRUNICA

»GOSPINA KRUNICA", glasnik štovatelja presv. Krunice. Izlazi početkom svakog mjeseca. — GODIŠNJA PRETPLATA: redovita Din 15.—, dobrovoljna Din 20.—, za inozemstvo Din 25.—. UREDNIK: o. Stjepan Lebedina. — Izdavač: dominikanska naklada »Istina«. — ADRESA Uredništva, odnosno Uprave: »Gospina Krunica«, Zagreb, Kažotićev trg 4. — NA UREDNIŠTVO se šalju članci, dopisi, izvještaji, pjesme, slike i sve, što se odnosi na kruničarske organizacije, a na UPRAVU se šalju pretplata i milodari. — Broj našeg čekovnog računa 36.817. — Telefon broj 64-14.

KOLOVOZ 1939 AUGUST

		Opći kalendar		Dominikansko-kruničarski kalendar
U	1	Petar u ok. (Vjera, Nada)	1	
S	2	Porciunkula, Alfons L.	2	
Č	3	Augustin Kaž. b. zagreb.	3	Bl. Augustin Kažotić biskup. Isp. (1323.)
P	4	Dominik (Nedjeljko)	4	**Sv. Dominik. Isp. (1221.)** [1]
S	5	Snježna Gospa	5	
N	6	**10. po D.**, Preobr. Kr.	6	**I. nedjelja mjeseca**[2]
P	7	Kajetan, Donat (Danko)	7	
U	8	Cirijak, Larg. i Smar.	8	Bl. Ivana de Aza. Ud. (1205.)
S	9	Ivan Vianey, Roman	9	Bl. Ivan iz Salerna. Isp. (1225.)
Č	10	Lovrinac mučenik	10	
P	11	Suzana djev. Digna	11	
S	12	Klara, Hilarija, Herkul	12	
N	13	**11. po D.**, Svatopl., Hip.	13	**II. Nedjelja mjeseca**[3]
P	14	Eusebije	14	
U	15	**Vel. Gospa (Uz. BDM.)**	15	**Uznesenje bl. Djevice Marije**[4]
S	16	Joakim otac BDM., Rok	16	
Č	17	Hijacint, Julijana	17	Sv. **Hijacint Isp. (1257.)**[5]
P	18	Jelena Križarica	18	Bl. Ajmon. Isp. (1495.)
S	19	Ivan Eud., Ludovik, Mar.	19	Bl. Emilija Biskijeri. Dj. (1314.)
N	20	**12. po D.**, Stj. kr., Bern.	20	**III. Nedjelja mjeseca**[6]
P	21	Ivana Franc.	21	
U	22	Timotej, Simforijan	22	
S	23	Filip, Benicije (Zdenko)	23	Bl. Jakov iz Mevanije. Isp. (1301.)
Č	24	Bartolomej ap. (Zl.)	24	
P	25	Ljudevit kralj	25	
S	26	Pelagija, Zefirin	26	
N	27	Augustin biskup	27	**Zadnja nedjelja mjeseca**[7]
P	28	**13. po D.**, Josip Kalas.	28	
U	29	Glavosj. Iv. Kr., Bran.	29	**Sv. Ruža iz Lime. Dj. (1617.)**[5]
S	30	Ruža Limska	30	
Č	31	Rajmund (Rajko)	31	

[1]) Potpuni oprost za članove Trećeg Reda, Bratovštine presv. Krunice te za sve vjernike, ako pohode dominikansku crkvu.

[2]) Dva potpuna oprosta za članove Bratovštine presv. Krunice: a) ako pohode crkvu Bratovštine; b) ako prisustvuju ophodu i pohode oltar Bratovštine.

[3]) Potpuni oprost za članove Bratovštine Imena Isusova.

[4]) Potpuni oprost za članove Trećeg Reda, Bratovštine presv. Krunice te za sve vjernike, ako pohode dominikansku crkvu.

[5]) Potpuni oprost za članove Trećeg reda i za sve vjernike, ako pohode dominikansku crkvu.

[6]) Potpuni oprost za članove Žive Krunice.

[7] Potpuni oprost za sve vjernike, ako redovito mole u društvu s drugima triput sedmično po jedan dio presv. Krunice.

26216

Gospina Krunica

GOD. XXIV. ZAGREB, KOLOVOZ 1939. BROJ 8

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
ZAGREB

»UZNESENA JE MARIJA NA NEBO!«

Kako je Marija bila slična u zemaljskom životu svome božanskom Sinu! Onaj koga je ona devet mjeseci nosila u svojoj blaženoj utrobi, onaj kojega je ona njihala na svom svetom krilu, onaj koji je za tri-

Anđeli uznose bl. Djevicu

deset i tri godine svoga skrovitog i javnog života boravio u njezinoj blizini, taj je odsjev svoje svetosti tako bogato prosuo na ovu uzvišenu Djevicu i Majku. Shvatljivo je dakle već po tome da je Marija morala da bude vjeran odraz Isusovih kreposti, najbolji primjer svetosti, od koje je jedino Božja svetost uzvišenija.

Kad je dakle toliko bila sveta Marijina duša, koja je opet boravila u tijelu netaknute čistoće i nevinosti, dolikovalo je da se i s njenim tijelom dogodi ono isto što se je dogodilo s tijelom Isusovim. Divan

je i neoborivo naime članak naše svete vjere da je Isus treći dan poslije svoje smrti uskrsnuo. No dok je on poslije uskrsnuća ostao još četrdeset dana među svojim apostolima i učenicima, da do kraja ispuni zadaću koju mu je namijenio njegov nebeski Otac, dotle je zemaljsko određenje bl. Djevice s njenom tjelesnom smrću bilo završeno. Zato, da je i u samrti učini sebi sličnom, treći dan njezin Sin podiže čudesno iz groba njezino tijelo, koje združeno s dušom uzlazi sada na nebesa, da odsad tamo bude naš svijetli uzor i naša moguća zagovornica.

I eto Marija je sada na nebu! Uz nebesku radost i pjesmu uznješe anđeli ovo nebesko biće onamo, gdje mu i jest mjesto. Nad svece i svetice, nad anđele i arhanđele, nad serafine i kerubine! Do samog njezinog Sina, a našeg Boga i Spasitelja! I kruni je On sada krunom, koja nije od ovih naših pa i najboljih zemaljskih dragulja i ljepota, već koja je sastavljena od ljubavi i časti kojom cijelo nebo i sva zemlja ljubi i poštuje ovu Majku Svemira. Govoreći o ovoj Marijinoj slavi sv. Ivan Evanđelist u svom otkrivljenju ovako veli: »Vidio sam znak velik na nebu: Žena obučena u Sunce i Mjesec pod nogama njezinim; na glavi joj kruna od dvanaest zvijezda« (Otkr. 12, 1): A kralj-pjesnik David o istoj Djevici ovako veli: »Stoji Kraljica ob desnu Tvoju u odjeći pozlaćenoj: Zaodjevena izvezenim ruhom« (Ps. 44). No sve to je još uvijek samo ljudski govor. To je sve tek slabo opisivanje našim riječima one slave i onog veličanstva u kojem se sada nalazi naša nebeska Majka i Kraljica. Za pravo i vjerno opisivanje Marijine slave trebao bi anđeoski, zapravo božanski govor. Toliko je ta slava uzvišena! Toliko je ta hvala nedostižna!

Gledajući našu nebesku Kraljicu toliko odlikovanom i uzvišenom, veselimo se! Iako je naša Kraljica, ostala je i dalje naša Majka. Taj najljepši naziv, koji joj je dan od njenog božanskog Sina u časovima njegovog umiranja na križu, a njenih patnja pod križem, tako joj je i dalje drag i mio! A i to što je sada uzvišena na nebesima, okrunjena Kraljicom svemira i postavljena uz prijestolje našeg Boga i Otkupitelja, to je sve također zato, da može što uspješnije vršiti službu naše Majke i Pomoćnice. U časovima dakle i duhovnih i tjelesnih naših zemaljskih nevolja sjetimo se da na nebu imamo takvu i toliku Majku. Tako dobru i toliko moguću! I naše misli će se onda razvedriti; naše duše će s osvježiti. A nad naše zemaljske potrebe i nevolje spustit će se rosa Marijinih majčinskih blagoslova i blagodati.

Samo budimo mi prava i dobra Marijina djeca. Ljubimo nju, ali ljubimo još nadasve njezinog Sina. Idimo putem njezinih kreposti. Možda će taj put često biti oštar i hrapav. Ali ništa za to! I put njezin, i put njezinog Sina bio je i te kako mučan. Ali zato je i slava njihova danas tako velika! Slijedimo ih kolikogod možemo iz bližega!

L.

»I SAVA JE PROGUTALA MIRKA!«...

Željko Zeličić, otkako je svršio gimnaziju, više ni zavirio nije u crkvu. I jedva je to dočekao. Ta kao gimnazijalac nije bio slobodan, da nedjelom i blagdanima ide na izlete, nogomet, skližanje, kupanje. Trebalo je ići u crkvu, inače poslije tri prekršaja slijedi izgon iz škole. Ali sada je on na sveučilištu, pa je neodvisan od Boga i njegovih zapovijedi. Tako je mislio Željko u svojoj nadutoj glavi.

Mislio je još gore, kad je dovršio sveučilište. S diplomom u ruci postigao je i pamet i pare, a drugo mu i ne treba već žena. Namjerio se srećom na dobru i kreposnu. Marijana, još kao djevojka, vodila ga je Bogu i crkvi, a sada još više kao žena. Ali nije hodilo, pa nije hodilo. Bezbožac ostao bezbožac. Naduven nije se dao razlogu. Svojoj ženi nije se samo rugao, što vrši vjerske dužnosti, već joj i zabranjivao. No Marijana nije se dala. Kao pametna žena svemu je doskočila. U nedjelju i blagdane rano se ustala, pa slušala svetu misu, ispovijedila se i pričestila, a onda u kući dala reda i djeci i mužu i svemu.

Marijana imala je djece koliko je Bog htio: četvero muških a troje ženskih. U tomu ju je slušao muž. Ali ne opet iz vjerskih, već zdravstvenih i narodnih razloga. Bilo je Marijani pravo, samo kad se Bog ne vrijeđa. No nije bilo pravo njezinim drugama. Bila im je trn u oku. Bolo ih je pri svakom koraku, pa su jecale, prsikale i cičale kao zmija u procijepu.

— Joj — dobacila bi joj jedna sa psićem na uzici, kako sam sretna! Ovaj, moj Fido, moje zlato, niti plače, niti se dreči... a tvoji... lüdo?«

A druga bi joj kroz ocrvenjene malko stisnute usnice, sva napudrana, našminkana, manikirana, pedikirana, ondulirana: »Ja mlada, lijepa, zdrava, uživam svoju mladost, a ti lüdo, već četvrto!«...

— Ja sam slobodna, pa čitave dane na tenis, šetnje, izlete, na kupanje, sklizanje, a po noći na plesove, zabave, kina, kazališta, treća bi joj pospordno dobacila cigaretom među dva prsta...

Takova šta Marijana je slušala često. No nije marila za izrugivanja razvratnih, pokvarenih žen. Tješila se u sebi: »Ako me Bog hvali, sve me hvali, a što me ove i ovakove kude, znak je da dobro radim.«

Marijana nije samo djecu rađala, već ih je i kršćanski odgajala, pa su djeca rasla, napredovala, išla u školu i bila prva među prvima. No ipak očev bezbožni primjer utjecao na djecu. Osobito na starijeg sina Mirka. To je Marijanu izjedalo, kad je pomislila na mlađu djecu, te nevine njezine anđele. No nenadni događaj preokrenuo je njezinim Željkom i čitavom obitelju.

Bilo je to na 4 kolovoza 1935. Osvanuo je krasni, ali vrući, sparni dan. Već u veče ljudi su se pripremali na izlete u šumu, na brdu, a najviše na kupanje na Savi.

I liječnik Željko je odlučio da ide sa svoja dva starija sina. Marijana im je kupila šunke, voća, ispekla kolača, odojčeta. Vina ili pive kupiti će u obližnjoj krčmi na Savi.

— Eto, djeco moja, sve vam je pripremila majka, da vam pri kupanju bude ugodno. Nego sutra je nedjelja, pa treba da slušate svetu misu. Znajte, da bez Boga ništa, a Sava je progutala mnoge, pa ko zna?«

— Da i nas dvojicu ne proguta? — Mirko će s nekim podrugljivim osmieškom.

— Nijesi stalan ni ti ni brat, sine moj, a stalno je da bez pomoći Božje nije ništa, opet će ozbiljno majka.

U pet i pol Marijana probudi Mirka i Stanka. Stanko se odmah ustao, uredio i pošao da sluša svetu misu u obližnju crkvu presvetog Srca Isusova. Mirko se okrenuo na drugu stranu i opet zaspao.

U osam sati zaputila su se naša trojica izletnika na Savu. Već je tamo, kad prispješe, sve vrvjelo od kupača i kupačica. Sunce je Božje već bilo upeklo, pa se neki već sunčahu na žalu, a drugi se hlađahu u svježoj vodi. Dakako, da je sve bilo veselo od podcikivanja, namigivanja mladića i djevojčica, a opet se sve orilo od vike, dreke, psovke, nepristojnih izraza i svakih prostota. Ta na kupalištima je kao u Sodomi i Gomori. I čudno je kako Bog i tamo ne pošlje ognjene zrake, mjesto blagih sunčanih, pa da kao i njih ne sažge. No to je On odredio poslije suda, ako ih nađe nepopravljene, nepokajane.

Liječnik Željko zašao je među prijatelje, a djeca opet među školarce. Ta svaka ptica svome jatu leti. I odletjela su malo podalje, gdje je bilo zgodno za natjecanje u plivanju. Cilj je bio druga strana rijeke i ko prvi stigne, taj je pobjednik.

— Jedan — dva — tri, svi izbrojiše i svi se baciše i zaplivaše. Pri plivanju od šuma valova i napetosti živaca niko, nikoga ne čuje i ne gleda. Jedna im je samo misao: pobjeda. Pobjednik je ovog puta bio Stanko Jeličić. Svi mu pljeskahu, čestitahu. Stanko je uživao. Ali za kratko vrijeme. Bacio je pogled na družinu a među njih nije bilo brata mu Mirka.

— A gdje je Mirko?« uplašeno poviče Stanko.

— Među nama ga nije, ko zna!... Zaplivajmo, tražimo ga.« I svi zaplivaše svaki drugim pravcem. Stanko je doplivao na jedan nasip usred rijeke. Gleda naokolo i: »Joj! poviče, eno ga.« Baci se svom brzinom, uhvati ga i naglo izvuče na nasip — mrtva! Zakriješti, zaviče ko ranjena zvijer: »Oče oče, brzo!... Željko je došao za čas i gledao pred sobom sina Mirka — mrtva!... Gledao ga je nijemo, bez riječi, bez daha, dok je do njegovih ušiju dopirao svečani glas zvona sa katedrale. Zvona su zvonila na posvećenje. Željko je čuo taj glas i dozvao mu u pamet sinoćnje ženine riječi: »Djeco moja, sutra je nedjelja, pa treba slušati svetu misu. Bez Boga ništa, a Sava je progutala mnoge, pa ko zna?«... Evo baš se dogodilo da je progutala mog Mirka, poviče kroz suze, kroz jecaje. I progutala je baš njega, koji nije slušao svetu misu. Možda kazna Božja!«...

Ovaj nenadani, strašni događaj djelovao je snažno na liječnika Željka, da se Bogu obratio. Odsada je svake nedjelje i blagdana slušao svetu misu, primao često svete sakramente i postao uzor katolik, a time uzor otac.

O. Lujo Matijaca.

GOSPA NAS BLAGOSLIVLJE!

Blagoslov Njezin se spušta vrh svake
Kolibe našeg siromašnog sela;
Na polja prepuna rosnoga cvijeća,
Na šume dalekih visokih jela.

Blagoslov Njezin spušta se blago
Na djecu što majke nemaju svoje,
Na trudne ruke seljaka što mole
Sutona svakog za usjeve svoje.

Ljudi smo. Ne znamo radosti prave:
Vječno nas nešto i tišti i boli;
Zahvalni znamo rijetko kad biti,
Jer srce nam odveć svijet ovaj voli.

Al' i nas katkada pohode čežnje
Za srećom dalekom. Duša nam mlada
Uzdrhta. Tračak se radosti javi.
Po nama večernja utjeha pada.

Ona u časove silazi takve;
Spušta se s utjehom do nas sve niže.
Od sreće duša nam uzdrhta cijela
I čežnje daleke postanu bliže.

JANKO ŽAGAR

Ad - 1939

KRUNICA – NAŠ NAJVJERNIJI PRIJATELJ

Milina je vidjeti dva dobra prijatelja, a što tek imati i živjeti s prijateljem...? Prava sreća — draga ljudskom srcu kao bolesnom zdravlje. Dok ga imaš, bogat si i ne treba ti blaga; zadovoljan si, da ti od sreće življe zabiba krv i k srcu tjera uvijek vruće i slađe želje... Biser je teško naći, pa tako i ovaj balsam, prijatelj, sporo, teško i rijetko kane na klijetke našeg srca. Rijetki su dobri prijatelji, kao što su i rijetka dva ljudska srca u svemu slična i jednaka.

S raznolikošću i bogatstvom otajstava Krunica nas zadovolji u svakoj životnoj okolnosti i duševnom raspoloženju. Odbijali se sa srca najrazličitiji zvukovi: bilo ono razdragano ili žalosno, ganuto ili ushićeno, oduševljeno ili potišteno, zaneseno ili poraženo, uvijek će naći odgovarajući zvuk i sliti se u krasnu harmoniju s kojim otajstvom Krunice. Kao što pjesnik svoje osjećaje udahne u riječi ili papir, muzik svoja raspoloženja prenese na glazbalo, i svi, koji čitaju ili slušaju, dijele s umjetnicima u njihovim različitim raspoloženjima, tako i mi, uzdižući našu pamet Bogu, sav polet i ushit naše duše nalazi u Krunici najvjerniju i najjasniju jeku. Najdublji bolovi, kao i najživlje veselje; najbolnija jadikovanja, kao i najslađi odmjevi radosti; ljuta potištenost, kao i najšire razumjevanje; zabrinutost radi straha i slatkoća u nadi; najgorča duhovna suhoća, kao i visoki let duše; teški osjećaj da nas je Bog ostavio, kao i slatki predosjećaj i okus neba, sve, u jednu riječ, ima svoj odjek u krunici. Svaki pokret našeg srca nalazi što mu najbolje pristaje. Nikada, samo ako pobožno molimo krunicu, nećemo svršiti moliti, a da ne osjetimo jedno prijatno nutarnje zadovoljstvo, jer što se događa u nama i što želimo proživjeti, jesu najsličnije i najuzvišenije crte iz života Isusa i Marije. K tomu, možemo posvjedočiti, da smo iza molitve Krunice sad poučeni, sad utješeni; sad mirni, sad zanosni; sad opet ojačani i ohrabreni.

Ovaku sličnost s pokretima našeg srca, ono željeno razumijevanje u bilo kojem stanju naše duše i potrebno pomaganje i savjet želimo od svakog dobrog prijatelja. Ostaje jedno, tko mu su se sve iznevjerili ljudi i tko se ne uzda u čovjeka, neka samo pomnjivo gleda u otajstva krunice i razumjet će ga, ne čovjek, nego Isus i njegova sveta Majka.

Ž.

»Ali kako su daleko s puta istine zalutali oni koji ga zabacuju (presv. Krunicu) kao dosadni obrazac sa neprestanim ponavljanjem iste pjesme, vrijedan da se daje samo dječacima i ženama. S tim u vezi treba najprije primjetiti da pobožnost kao i ljubav, premda veoma često za redom nastavljaju iste riječi, ipak ne ponavljaju jedno te isto, nego vječno nešto novo, nešto naime, takvo što je izvađeno iz novog osjećaja dragosti.«

(Enciklika Pija XI. o presv. Krunici)

MOJ PUT K BOGU

VJERSKE USPOMENE

Misli o pravoslavlju.

U romanu »Zločin i kazna« glasovitog ruskog pisca Fjodora M. Dostojevskog (1821—1881) ima jedna duboko tragična scena.

U jednoj niskoj i čađavoj kasarni, svratištu sumnjivih ljudi, pijančina i propalica Marmeladov otkriva svoju tamnu dušu studentu Raskoljnikovu. I opisujući svoju nesreću i bezufajno stanje, završuje svoj govor ovim značajnim riječima:

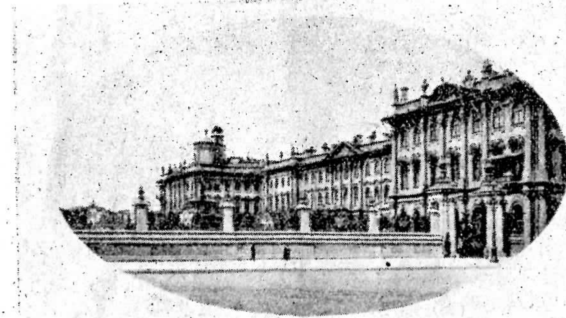
»I ja nemam kamo poći! A znate li vi, dragi moj gospodine, što to znaći, kad čovjek može nekamo otići? Ta svaki čovjek mora da ima mjesto, kamo bi mogao ići!«

U duši ovog žalosnog propalice nema mjesta za topli osjećaj religije. Da u njemu i samo tinja žar vjere, on bi znao, da je u očajnim časovima života — »kud mi je poći« — jedino mjesto Crkva, ona crkva, u kojoj nevidljivo, ali vječito stanuje Krist... I to onaj isti Krist, koji je izrekao za ljude slične starcu Marmeladovu beskrajno utješne riječi: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti.« (Mat. 11, 28)

*

Kad mislimo o Crkvi, kao o zadnjem utočištu ostavljenih duša, nama nehotičnom tugom dolazi na pamet »a contrario« Pravoslavna Crkva.

Ona je i previše sposobna da budi kod vjernika prelazeća religiozna raspoloženja i osjećanja, ali ona, govoreći u jezgri, stalno pati zbog nedostatka srdačne topline. Duhovno su nju ugušile s jedne strane suhoća Bizanta i službenu strogost, a s druge strane ruski birokratski formalizam Svetog Sinoda.

ZIMSKI DVORAC U PETROGRADU — rezidencija ruskih careva počevši od Petra Velikog

Kao rezultanta ovoga stvorena je ta zagušljiva i teška atmosfera službenog pravoslavlja u kojoj su bili tako rijetki istinito dostojni služitelji crkve i istovremeno u svojoj duši osjetljivi ljudi.

Čak i lica, koja su duševno odana pravoslavlju ne mogu da nađu u njemu potpunog mira: vrlo često oni se bacaju ili u grozničavu vanjsku djelatnost ili u duhovne oblasti, koje samo graniče s pravoslavljem.

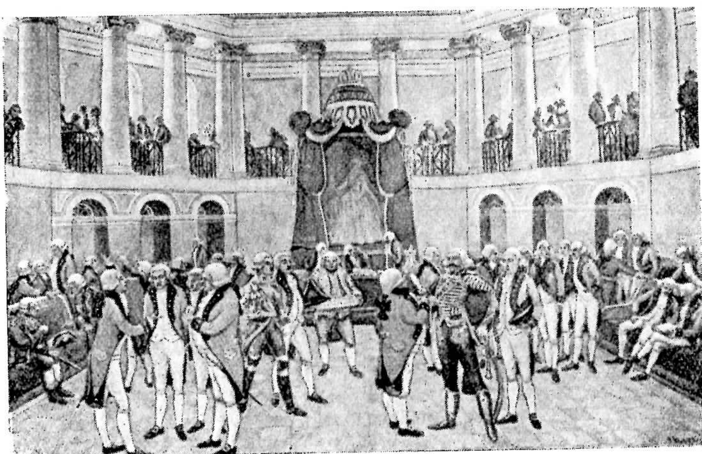
Tako, naprimjer, znameniti ruski pjesnik i bogoslov Aleksej S. Homjakov (1804—1860) neumorno troši svoju duhovnu energiju u uzaludnim dijalektičkim prepirkama i konačno daje potomcima mnogo manje, nego li bi mogao dati sudeći po blistavom svojem talentu.

Ili naš savremenik, glasoviti ruski svećenik i pravoslavni propovjednik Grigorije S. Petrov prelazi na svjetovnjačko lektorstvo zatim u političku djelatnost u ruskom parlamentu — Gosudarstvenoj Dumi i napokon gubi svoje svećeničko dostojanstvo.

I ovakvih pravoslavnih ljudi, koji su u tolikoj mjeri duhovno nezadovoljni, velika je množina. Mjesto da potraže utočište u samom hramu Božjem, oni za njim teže van zidina pravoslavne crkve, jer je ona suviše sposobna, da ugasi njihovu religioznu žeđu.

*

Kad pišem ove redke, mojom rukom ne pokreće slijepa pristrastnost, niti žučljiva razdražljivost. Ne mogu biti pristran prema Crkvi, u kojoj sam rođen i nalazio se više od četrdeset godina. Ne mogu biti i razdražljiv na nju radi toga, šta meni lično ona nije učinila nikakvih uvreda. Pri pomisli na pravoslavlje mojom dušom obvlada samo duboka tuga. Ova je tuga izazvana time, šta sam vidio i proživio u pravoslavnoj crkvi, a vidio sam i proživio mnogo. Imao sam

SKUPŠTINA — SASTANAK RUSKIH PLEMIĆA U DOBA CARICE KATARINE II (1762—1796)

prilike da dođem u dodir i s upraviteljima pravoslavnog Svetog Sinoda, ovog Ministarstva Vjere, i s uglednima pravoslavnima biskupima, i s redovima svećenika. I gotovo bih se svagda od njih rastao s nekim nezadovoljavajućim a pokatkad i teškim osjećajem.

Primjera radi, evo samo koji od tih susreta.

*

Prvi put sam se sastao s poglavarom ruskog ministarstva vjere, Ober-Prokuratorom Sv. Sinoda Konstatinom P. Pobjedonoscevim, u prostranom i bogatom knjigama petrogradskom kabinetu moga učitelja, sveučilišnog profesora Borisa V. Nikoljskog, koji kasnije bio strijeljan od boljševika radi svoje odanosti monarhističkoj ideji.

Već svojom zloslutnom vanjštinom, djelovao je Konstantin P. Pobjedonoscev na sve veoma nepovoljno. On je bio izvanredno mršav, glatko obrijan, s velikim naočalima u okvirima od roga, kroz koje su gledale, neprijateljski, na Božji svijet njegove hladne, nemile oči.

U doba svoje mladosti on se specijalizirao u rimskom pravu i kasnije, kao stručnjak, zauzeo je sveučilišnu katedru građanskog prava. I rimski pravnički formalizam on je dosljedno unosio u društveni i privatni život, koji ga je opkoljivao.

Ovaj je ruski visoki dostojanstvenik-državnik na neki način otuđivao svakoga s kim bi došao u dodir. Znameniti ruski pisac grof Lav N. Tolstoj (1828—1910) umjetnički ga je opisao u svojem romanu »Ana Karenina« u slici birokrate Karenina.

Ipak smo se mi kasnije u nekoj mjeri čak i sprijateljili, i dugo razgovarali preko zajedničkih šetnji po parkovima Carskog Sela, gdje je također on živio.

Inače on je bio često i duboko nedosljedan; ovaj čovjek, koji je bio kao stvoren od pergamenta; ali bez obzira na to duboko je utjecao na čitav ruski državni poredak. Otvoren progonitelj i stalni neprijatelj katolicizma, on je izvrsno preveo iz latinskog jezika na

ZGRADA RUSKE GOSUDARSTVENE DUME — RUSKOG PARLAMENTA (1905—1917) u Petrogradu

ruski djelo Tome Kempenca »Nasljeduj Krista« i ne samo preveo, nego i široko popularizirao ovu zlatnu knjigu.

Ovaj uvjereni koservativac uopće nije trpio ni najmanje pojave slobode i samostalnosti. Tako je on odbio molbu o postavljanju na službu u Sv. Sinod talentiranog pisca-povjesničara Konstantina N. Mihajlova, kojega sam preporučio njemu, — i to samo za to, što je on, na svršetku svoje molbe, ispustio pravopisni znak na kraju nekih riječi i tako zvani, »tvrdi znak«. U tome je Pobjedonoscev gledao pojavu velikog liberalizma.

I ovom hladnom formalisti bio je povjeren čitav religioni život u Rusiji.

A da li je on vjerovao u Gospodina Boga? Mislim da ne. Suviše je bila hladna i bezosjećajna njegova duša. Namjerno ili nehotice, on je svojom smionom rukom učinio iz svijetlog hrama Božjeg neku bezdušnu i zvaničnu kancelariju.

I kad je zamijenio taj život, nije ostavio ovaj neumoljivi formalista nikakvih svjetlih uspomena o sebi.

*

Mnogo je privlačljivija i čovječnija bila ličnost drugog Ober-Prokuratora Svetog Sinoda, i to Vladimira K. Sablera, koji je bio bliski rođak mojih prijatelja Semenovih Tian-Šanskih.

I on je također bio zadrti pravoslavac i netolerantan prema katolicizmu, ali po svojoj naravi bilo je u njemu mnogo više dobrodušnosti, nego li kod Pobjedonosceva. Veoma je pazio na vanjsku stranu svog ministarskog položaja i brižljivo čuvao ustaljeni i strogo zatvoreni sinodalni duh svoga duhovnog resora. Personal je bio sastavljao gotovo izuzetno od samih seminarista duhovnih seminarija i đaka duhovnih Akademija, koji su svršili tečaj svojih nauka. Oni su bili slijepo pokorni Sableru. O svemu tome imao sam priliku da se i lično uvjerim. Jedan put namislio sam, da pređem iz Ministarstva Trgovine

RUSKI KNEZ OLEG (Vladao je Rusijom god. 879—912)

i Industrije u duhovni resor, i saopćio sam Sableru ovu moju namjeru. I proti svome lično dobrom raspoloženju prema meni, on je počeo odlučno da me nagovara, da to ne učinim, dokazujući mi, da tamo nema za mene mjesta. »Halt, was du hast...« (»Drži što imaš...) — kazao je on meni na svršetku, prijateljski mi položivši ruku na rame.

Bez obzira na duboku razliku temperamenata ove dvojice ruskih državnika, i Pobjedonoscev i Sabler bili su potpuno složni u jednom: oni su obojica tlačili i gazili religiozni duh, držeći u ropskoj pokornosti pravoslavno svećenstvo. U njihovim je rukama Pravoslavna Crkva zaista bila bezvoljna i moralno prigušena robinja svjetovnjačke vlasti.

*

Nema sumnje, da je među predstavnicima pravoslavne duhovne hijerarhije bilo dosta uglednih ličnosti. Ali samo nekolicina od njih išla je do svršetka svoga života jedinim, već izabranim putem. Veoma se često događalo, da su oni, započevši jednim visokim duhovnim poletom promijenili poslije svoj pravac i pri tome ili potpuno iskvarili svoje duhovno lice ili stremili k jednoj drugoj duhovnoj oblasti, koja nije bila njima svojstvena.

Govoreći o tome, zaustavit ćemo se časom na primjerima samo dvojice pravoslavnih biskupa, koji su mi bili, u svoje vrijeme, blisko poznati.

Prvi od njih je bio biskup kazanski Anastasije. U svjetovnjačkom životu bio je to ugledni profesor slavistike Aleksandar I. Aleksandrov, jedan od najboljih poznavalaca Crne Gore u Rusiji i pisac mnogobrojnih djela o njoj.

Kad je bio rektorom Sveučilišta u Kazanji, on je izgubio, u toku jednog mjeseca, od epidemije difterije svoju ženu i svu svoju djecu. Ova ga je nesreća tako potresla, da je odlučio otići u samostan i postati redovnikom.

Ja sam ga poznavao još kao svjetovnjaka na profesorskoj katedri, ali osobito sam se sprijateljio sa njim 1912 godine u Kazanji. On je tada već bio biskup i zauzimao dužnost rektora Kazanske Duhovne Akademije.

Mnogo smo puta srdačno i iskreno razgovarali o religioznim predmetima. Mene se biskup Anastasije dojmio kao čovjek ne samo duhovno uzvišen, nego i potpuno odan Gospodinu Bogu. Govoreći o Njemu, biskup Anastasije kao da bi sav svijetlio i razgarao želju da slušaš njegove pobožne riječi sve više i više.

Ali prošle su četiri godine! Samo četiri godine...

Ja sam ponovno susreo biskupa Anastasija u Petrogradu i apsolutno ga nijesam prepoznao. Tijesna njegova povezanost s vladajućim sinodalnim osobama, potpuno ga promijenila, pokvarivši njegovo lice. Sve su njegove težnje išle za tim, da bi potkopao auktoritet metropolite Pitirina, koji je bio u to vrijeme veoma uplivna ličnost u Rusiji, i da sjedne na njegovo mjesto. Biskupa Anastasija već ne zadovoljava njegov odgovorni i ugledni položaj rektora Petrogradske Duhovne Akademije, koja je imala značaj jedne od prvih Akademija ove vrste. Činilo se, da su ovoga čovjeka promijenili...

Drugi je primjer o nadbiskupu Ivanu Pomeru u Rigi, kojega sam dobro upoznao na svršetku 1920 godine kad sam boravio u Letonskoj. To je bio stasit i reprezentativan čovjek, a u isto vrijeme i vrlo temperamentan govornik. On se je rano počeo osjećati nepotpunim u samo jednoj životnoj ulozi, kao pravoslavni natpastir. On je htio da vrši još drugu ulogu, naime ulogu uplivnog narodnog tribuna. Ispočetka je sudjelovao bez razlike u svim društvenim organizacijama grada Rige. Ali mu se činilo suviše malo i ubrzo je izašao, u svojstvu svoje struke, u oštru polemiku s boljševicima.

Ja sam mnogo puta čuo njegove antiboljševičke propovijedi, u pravoslavnoj katedrali grada Rige. S psihološkoga gledišta bile su one potpuno razumljive. Ali ipak mnogo više su sličile novinskim uvodnicima, nego zaista duhovno religioznim propovijedima. U njima je bio onaj apsolutno ne kršćanski polemički prkos, koji se meni činio sasma ne pristao pravoslavnom biskupu.

RUSKA KNJEGINJA OLGA I NJEZIN SIN SVETOSLAV (Vladala je Rusijom god. 945—957)

Poslije jedne od ovakih propovijedi ja sam mu, ne uzdržavajući se, otvoreno kazao, da se bojim e se on u svakom poslu igra s vatrom. Nisam ni pomislio, da se u ovim riječima krila neka vidovitost.

A kakav je bio svršetak životnog puta obojice ovih častoljubivih biskupa, koji su usmjerili svoje duhovne snage u oblasti, koje su bile njima nesvojstvene i ne u duhu kršćanske poniznosti? Sam je Gospodin Bog pokazao njihove prestupke.

Megalomanske zamisli biskupa Anastasija nijesu se ostvarile i on je još malo zadržao svoje mjesto rektora Petrogradske Duhovne Akademije. A kad su, dvije godine kasnije, došli na vlast boljševici, on je doslovno umro od gladi i u najvećem siromaštvu: čak nijesu mogli naći ni mrtvački sanduk za njegov pokop. U jednoj prljavoj krevetskoj plahti bacili su ga u zajednički grob, na jednoj zabačenoj periferiji Petrograda.

Svršetak nadbiskupa Ivana bio je još tragičniji. U ljetno je doba živio u jednom osamljenom šumskom posjedu, daleko četiri kilometra od grada Rige. U jednoj tamnoj noći provalili su u njegov stan nepoznati zločinci. Oni su ubili slugu i, poslije žestoke borbe, usmrtili i samoga nadbiskupa. Zatim su polili njegov leš petrolejom i spalili ga.

Čitava je Riga u jedan glas govorila, da je to posao boljševičkih krvnika, koje je tako žestoko, u polemičkom prkosu, napadao nadbiskup Ivan. Ali istražni organi nijesu konačno, ni potpuno rasvijetlili ovaj strašni zločin. Ipak je sigurno da se to dogodilo pod komunističkim utjecajem boljševika, koji su bili u to vrijeme veoma uplivni u Letonskoj.

*

Biskup Anastasije, nadbiskup Ivan... To su bile najsposobnije duhovne vlasti, i osim toga oni su stajali gore, na najvišim stepenima pravoslavne crkvene hijerarhije.

USPJENSKI SOBOR (KATEDRALA) U MOSKVI (Utemeljena u XV stoljeću)

Ali kako su živjeli niži redovi svećenstva?

Redovno je pravoslavno svećenstvo pokazivalo zaista jedan tužni prizor.

Evo, naprimjer, bio sam primoran preživjeti dosta teških satova u Jurjevu, u Estonskoj, na profesorskoj katedri u ondašnjem sveučilištu. U svojoj sam nevolji tražio utjehe u molitvi Gospodinu Bogu, među zidovima pravoslavne crkve. Ali kad sam htio da joj bliže priđem, bio sam tako razočaran, da sam se sročio s pravim očajem: sve mnogostruke poslove pravoslavne crkve u Jurjevu vršio je u stvari jedan pohlepni lihvar, koji je bio poznat svemu gradu, a lukavi pravoslavni župnik-licemjerac bio mu je potpuno potčinjen moralno kao i materijalno.

Na žalost, nisu to bili izuzetci, nego skoro općenita pravila, koja su vrijedila gotovo svugdje.

Pomalo i postepeno, s velikom duševnom borbom, počeo sam se uvjeravati, da pravoslavlje nema dosta duhovne snage, da zadovolji

duše, koje traže Boga. S praktičnog gledišta pravoslavlje je vrlo podesno i zgodno, jer traži od vjernika jedan potpuno skroman minimum kako vjerskih, tako i moralnih zahtjeva. Uostalom, ono nije ni moglo raditi drukčije: da traži odgovorni maksimum nedostajalo mu je i moralnih snaga i moralne čistoće. A na pitanja tražećih duša, nije ni davalo potrebnog odgovora, koji bi zadovoljio. Pravoslavno svećenstvo nije bilo sposobno da razumije duhovni položaj duša, koje su tražile Boga u samom hramu, ono je samo relativno čuvalo svoje dostojanstvo, a za vratima crkve ovo je svećenstvo bilo tuđe i hladno. Govoreći u jezgri, pravoslavni su svećenici suviše brzo i suviše lako zaboravljali visoku odgovornost svog duhovnog staleža. Oni su se smatrali svećenicima samo dok su bili obučeni u epitrahilu. Ali kad bi je svukli, oni su se ne samo spajali s gomilom ljudi, koja ih je opkoljavala, nego pokatkad se i spuštali mnogo niže od nje.

Sjećam se jedne rumene i vjetrovite jesenske večeri u Jurijevu. Zadubljen u misli o jadnom stanju pravoslavlja, koje je meni bilo tada pred očima, otišao sam daleko iz grada u susjedna polja. Sunce je polagano već zalazilo i daleki horizont postao je krvavo crven. Iznenada mi je književno pamćenje došaptalo završne i tužne riječi pjesme »Staryj dom« (»Stara kuća«). ruskog pisca Nikole P. Ogareva (1813—1877). I činilo mi se da bi ove riječi mogle biti donekle jedan motto za djelatnost pravoslavlja, jedan epigraf, premda duboko tužan, ali u isto vrijeme dosta točan:

»I mnje strašno vdrug stalo. Drožal ja . . .
Na kladlišćje ja budto stojal
I rodnyh mertvecov vyzyval ja,
No iz mertvyh nikto ne vozstal.«

»I meni je iznenada postalo strašno, t. j. drhtao sam . . . Meni se činilo, da stojim na groblju i dozivam rođene i drage mrtvace, ali nitko od ovih mrtvih nije ustao«.

(Nastavit će se).

Sergije V. Štejn, profesor.

»Osim toga ova vrst molitve (presv. Krunice) ispoljuje, dakako, i traži evanđeosku bezazlenost i poniznost duha, ako ovu prezremo, nije nam moguće postignuti kraljevstvo nebesko, kao što nas uči sam božanski Otkupitelj: »Zaista vam kažem, ako se ne obratite i ne postanete kao mališi, nećete unići u kraljevstvo nebesko«.«

(Enciklika Pija XI. o presv. Krunici)

U »MORSKOJ KUĆI«

Roman iz suvremenog života

14.

Veljačka večer. Crveno je sunce od bure kao i lica prolaznika. A ona postaje sve silovitija, što je sunce slabije, dok ga ne pogasi i ne raznese dim njegova garišta. Onda se zatrči po moru i zapjeha. Iz usta joj suklja para kao iz raspuhanih nozdrva pobješnjelog vranca. More je pobijelilo. Kao da osjeća ta predproljetna bura da dolazi nov život, kao da mu pripravlja put. Ništi se staro i zakržljalo, i ono malo daha u slabim plućima raznosi.

Bezbrojne mačke, progonjene i protjerane iz grada, potežu se oko »Morske kuće«, kričući i jaučući. Jezivo je to njihovo zapomaganje. Kao da tuli i plače ostavljena dojenčad na hridinama i u travama.

A kad se ujutro probudi zora s ledenim, slijepim očima, tad i bolesnici rastvore oči, koje su ujutro hladne i ledene, ali kako bura raspiruje sunce, tako i one postaju svjetlucavije i vatrenije. Šute i bulje u otvorene prozore.

Malo prije podne brat Rajko je izišao iz kapele i susreo Misina pred mrtvačnicom.

— Oče, dođite vidjeti ove unutra!

Otišao je. Tri duga, kamenita stola. Sva tri puna. Jedan mladić i dvije žene. Do nogu im gori lumin. Brata Rajka obuze strah. Kao da je u kao da je u kakvoj grobnici. Tri patnika smirila su se na hladnom kamenu. I to zauvijek. Brat Rajko sklopi ruke i pomoli se za pokoj njihovih duša.

— Vi ste veoma potreseni, — reče mu Misin, kad su izišli.

— Nijesam naučan na takve prizore.

— Ne budite osjetljivi! Ono vam je stô za operacije. Prije ili poslije svi se moramo podvrći toj operaciji. A zar nijesu mirniji oni, koji su već učinili?

— Govoriš kao neki filozof, — odvrati mu brat Rajko, — ali reci mi, koji su ono. Ja ih nijesam pogledao u lice, da mi ne ostane u očima njihovo mrtvačko blijedilo.

— Zar nijeste noćas čuli, kad su bolničari galamili iznoseći dvije iz našeg odjeljenja. U 11 h i u 3 h. Odnijeli su onu kod vaše sobe, što nije mogla više govoriti, i Boža, onog, tako zvanog, podoficira, ali naše regimente, sjećate li se?

— Da! A treća?

— To ne znam. Mora da je iz velike bolnice. Pazite, oče, sad je doba, kad sušičavi umiru. Vidjet ćete, koliko će ih odnijeti ova bura. Pa tako je i bolje. Ljepše je, da ti nad grobom raste mlada trava i proljetno cvijeće, nego da te pokriva gola, ispucana ljetna zemlja ili vlažan glib jeseni i zime. Sad će se isprazniti »Morska kuća«, da učini mjesta novim bolesnicima. Ovo je doba izmjene straže. Vidjet ćete, da će kroz kratko vrijeme poći na »operacijski sto«: tri iz br. 11, dvije iz br. 8, iz moje će sobe otići Mihajlo, a iz br.3 Zutić i jedan student.

— A ti to pričaš tako jednostavno?

— Opet vam velim, ne budite osjetljivi! Odkad sam tu, umrlo ih je preko trideset. Čovjek se svemu priuči, pa i umiranju. Promotrite naše bolničare. Dignu još toplog mrtvaca iz kreveta, stave ga na otvorena nosila, iznesu i polože na ovaj stô. I oni su tako bešćutni kao da obavljaju najobičniji posao. Čak, vi mi ne ćete vjerovati, dolazi nekidan jedan o dnjih k meni i u pola šale mi vele: »Što ovo već nitko ne umire?« — Zašto to govoriš, upitah ga, — »Ma potreba mi je novaca. Znaš, Misine, svakiput što odnesem mrtvaca na groblje dobijem 15 Din., a ovako sam na cjedilu!« — Eto vidite, oče, kad bi svi ljudi bili kao vi, ne bi smio nitko umirati, — govorio je ulazeći u kuću.

— Misine, Misine — govorio je duboko potresen brat Rajko, — ovo je zbilja kuća smrti.

Šetao se još neko vrijeme i promatrao dva radnika, kako se jagme, tko će iznijeti nešto smeća, što je bilo u košari pred ulazom. Začudio se, da se radnici tako natječu. Domalo je vidio, da se je jedan vratio s praznom košarom i s njom ušao u kuhinju, a izašao s tanjurom punim mesa. Drugi je stajao vani i čekao, da mu sestra štogod donese. Sad je bratu Rajku bilo jasno njihovo natjecanje. Tko je iznio košaru, dobio je obilat obrok, a drugi je morao čekati. Smile mu se ti jadnici, koji se jagme za hranom bolesnika, iako su zdravi.

— Bože moj, zar je tolika ljudska bijeda, — govorio je brat Rajko ulazeći u sobu.

Poslije podne je pošao pohoditi bolesnice u br. 11. »Idem ih vidjeti prije nego umru«, govorio je sam sobom vjerujući Misinovim riječima. Sve su imale visoku temperaturu osim jedne. Jedan je krevet bio prazan.

— Počele smo se čistiti, oče — reče zamišljeno jedna. Lice joj je gorilo od vatre.

— Sad sam ja na redu! — javi se druga.

— Nemojte tako! Kad bude Božja volja! — odgovori brat Rajko. Približio se krevetu jedne djevojke, kojoj je lice već bilo oteklo, a nos se produžio. Disala je užurbano. Pogleda listu. Temperatura 36^0 C.

— Kako je, Marija?

— Kako je, Marija?

— Evo, moram umrijeti. Vidite, da sam se počela hladiti. Tek 36^0 C — odgovorila je luđačkim izgledom i tonom. Prvi put je brat Rajko vidio čeljade, koje je pobenavilo od straha pred smrću.

— Ako Bog bude htio, Marija! — odvrati on.

— E, a vi mislite, da ne ćete umrijeti. E nè, e n ! Ha, ha, ha! Gledajte, i vama će ovako oticati prsti i nokti pomodriti. Čekajte samo!

Bolesnice je sažalno pogledaše. Brat Rajko joj ne odgovori ništa. Samo je tužno pogledao on tamno-crveno lice, na koje su upravo padale zrake sunca na smiraju. Mislio je: crveni su oboje i to baš pri zapadu. Valovi će doskora rastvoriti ždrijelo, da progutaju sunce, a sutra će to možda Mariji učiniti zemlja.

— A vi, gospođo? — zapitao je neku mladu ženu. Imala je tek devetnaest godina. Razbolila se, jer joj je muž pojeo bogati miraz i silio da obavšlja najteže poslove, dok je on lumpovao. Njezin je izgled bio još

uvijek lijep, ali na listi je bila svaki dan zabilježena temperatura preko 39^0 C.

— Ja sam izgubila svaku nadu! — reče.

— Baš svaku?

— Da! — odgovorila je pokazujući listu.

— Imajte pouzdanje u Boga!

Izgubiti svaku nadu! Je li to moguće u ovoj bolesti? — mislio je brat Rajko. Ne, to je nemoguće! On se sjeća, kako je jedna djevojka isto tako govorila, a iza smrti našli su joj pod uzglavljem karte za vučenje sreće. Jedan student u br. 6. govorio je dan prije smrti, da više ne će učiti, kad ozdravi. I tako dalje. On bi mogao nabrojiti toliko slučajeva, gdje ovakovi bolesnici i pred samu smrt vjeruju u život. A tko ih može razumjeti? Ni oni sebe ne razumiju. Kad im je velika ognjica govore, da će izići kroz »malena vrata« (tj. kud se nose mrtvaci iz bolnice), a kad je manja od 37^0 C onda govore, da su se počeli hladiti. A ipak ni jedan nije uvjeren, da će umrijeti. Jedini slučaj, što je on vidio, bio je kod Marije. Ali ona više nije bila pri svijesti.

— Oče Rajko, imate posjet, — pozove ga sestra, rastvorivši vrata. Izišao je. Dvije stare gospođe čekahu ga u hodniku.

— Vi ste se digli? — zapita ga jedna. — Budite, zaboga, oprezni. Ovo vam je veljača, ženski mjesec, što ga zovu, nestalan i promjenljiv.

— Kao i ženske! — odgovori on nasmijano.

Uđoše u sobu. Razgovarali su o običnim stvarima. Brat Rajko je opazio, kako svaka, koja dođe k njemu, mora da mu preporuči kakav lijek i dade koji savjet. Svaka se pravi liječnikom. Ipak je primao sve rado, zabilježio bi iz pristojnosti njihove lijekove i držao se raspoloženim.

Zazvonilo je zvonce. Najprije se čulo sasvih tiho, dok nije hodnik odjeknuo od njegova zvuka.

— Što je ovo? — zapitaše ga.

— Ništa neobično. Zacijelo komugod nose sv. pomast ili sv. Poputbinu.

— Ili je tko na umoru?

— Čini mi se neka djevojka tu iz okolice, koju su držali tri mjeseca u kući i skrivali, da se ne dozna, da je bolesna, a kad više nije bilo nade, dopremiše ju ovamo, da umre. Ostavio ju zaručnik, a ona se grizla i morila, dok nije izgubila zdravlje.

Gospođe su tiho uzdahnule. Kao da se je u njihovim dušama obnovila uspomena na njihovu mladost, počeše pričati bolnu povijest svoga života.

— Pa to je tek blijeda slika crnih povijesti iz »Morske kuće«, — reče brat Rajko, kad su završile pričanje.

— Zbilja? Bili ste nam kazali koju?

— Drugom zgodom, jer bi večeras bilo dugo, — odgovori on i pogleda na sat.

Sunce je već bilo zašlo, kad su otišle. Misin je to jedva čekao. Udario je štapom o vrata i ušao:

— Vi uvijek primate posjete, posjete, posjete, — govorio je nervozno mašući rukama, — a nikad ne ćete u našu sobu. Eno Mihajlo prevrće očima i diše tako brzo kao da je trčao hiljadu milja. Srce mu čini 150 kilometara na sat.

— Zar mu je tako zlo?

— Pa rekao sam vam. Još koji dan, sedmica, pak zbogom! Ali je čudan. Sad mu je teško, a kad se malo smiri, počet će raspravljati kao da je svršio sve fakultete. U sve hoće da se razumije. Ali konobar ostaje konobar, i dalje od čaše nek se ne udaljuje!

— Poći ću ga sutra vidjeti. Danü, večeras ću ti rastumačiti predzadnji dio apostolskog vjerovanja, — reče brat Rajko uzevši katekizam iz Misinovih ruku.

15.

Radosno zvono uskrsnuća probudilo je stare, koštunjave bademe. Okitili su se bjelinom i opili mirisom, koji samo oni imaju u vedrom proljetnom jutru. Zvono je uskrsnuća izvabilo gusjenice iz bezbrojnih gnijezda oko »Morske kuće«, i one su izmilile na put te u procesijama kreću preko putića, što vodi do bolničke kapele. To isto zvono protjeralo je crnog kosa iz grma, i on po ritmu zvona skače iz jednoga u drugo. Zvono uskrsnuća dalo je svoj oblik i lelujavost nježnim hijacintima; svoj žar i zanos plamečcima tulipana; svoju dobrotu i svetost plavim ljubicama. Tolika je njegova moć, da pod toplinom njegova daha oživi zamrzlo cvijeće kod bolesničkih prozora, i onaj mali vrtić napuni se vijolama, jorgovanima, ciklamama i karamfilima. Proljeće! Proljeće!

Tako je mislio brat Rajko vraćajući se s uskršnje Mise. Preko ramena prebacio je bijeli, dvostruko skupljeni, pokrivač, koji je obično nosio. Pazio je, da ne pogazi ni jednu gusjenicu, ni jedan cvijet badema. Hodao je brže nego obično i trao od veselja ruke. Ni sâm nije znao, zašto je tako veseo. Ta, on je još uvijek bolestan. A kad je pogledao kroz prozor zelene borove, činilo mu se, da mu pružaju ruke, i on je htio da ih ogrli, obujmi.

— Što mi je jutros? — pitao je sama sebe. U ušima mu je ječila neka nejasna pjesma o njegovu uskrsnuću. I opet je pošao na prozor. Na moru se pojavio bijeli oblak poput magle. Sjetio se, da svaka zvijezda i planet imaju svog anđela, koji ih upravlja, pa je pomislio, da to anđeo zemlje, bijeli anđeo proljeća obilazi obale. Jer zašto su borovi raširili na zagrljaj ruke, zašto su se okitili bademi, i procvjetali vrtići?

— O dođi k meni, anđele proljeća, dođi! Donesi mi uskrsnuće života! Dođi, dobri vjesniče, da mi javiš, da ću ipak jednog jutra dozvati na oltar Onoga, koga ti svakog proljeća ljudima naviještaš, i moje će se suhe ruke osuti bjelinom badema i mirisom cvijeća. Dođi, očisti moja pluća i napuni ih zdravim tvojim dahom, da budu mogla zanosno zapjevati »Gloria«. Dođi, dobri anđele proljeća!

Baci se na krevet i zarine glavu u jastuk prekrivši oči rukama. Plakao je od radosti. Da ga je tko čuo, gdje ono govori, narugao bi mu se i nazvao ga djetetom. Ali zar čovjek u sreći ne postaje pravo dijete? Eto, dok prođe proljeće tri mjeseca, pak onda još koji mjesec, i brat Rajko će biti zaređen za svećenika. A to je ono, što je jedino želio i čekao.

Misin je ušao u njegovu sobu ispruživši štap, na koji se obično oslanjao, samo, što ga je ovaj put na vrhu ukrasio cvijećem.

— Sretan Uskrs! — rekao je pružajući štap sa cvijećem prema bratu Rajku. On se od srca nasmijao i uzeo cvijeće.

— Tebi je procvjetao suhi štap. Dobar znak! — odvrati brat Rajko.

— Zaš li, Misine, onu priču, kad su se mladići prepirali, čija će biti djevojka, i nagodili se, da će pripasti onomu, komu procvjeta suhi štap?

— Znam, znam, meni je davno procvjetao. Dao Bog, da ove godine donese plod — nasmije se Misin.

— Onda ti sretno! — reče brat Rajko kidajući cvijeće. — Ovo tebi mjesto onog dana — govorio je dalje bacivši šaku latica na Misina — a ovo tvojoj Sonji — bacivši drugu.

— Hvala, hvala! — smijao se Misin — ali Vi ste jutros nekako neobično veseli i raspoloženi.

— Kako ne. Misine! Nadam se, da će se ova moja nevoljna pluća ojačati, a onda ću do nekoliko mjeseci postati svećenik. Pomisli sreće.

Misin je naglo zgrabio cvijeće, što je bilo u vazi na stolu. U čas ga je pokidao i bacio na brata Rajka kličući:

— Sretno Vam bilo, sretno, sretno!

Čisto je proljetno jutro gledalo bistrim očima sreću dvaju mladića i zadrhtalo od veselja. Sunce je u taj čas oblilo more, borove i bolnicu.

— Hajdemo na sunce! — reče brat Rajko dižući se.

A kad je sestra došla urediti sobu, začudila se, da je sva puna mirisnih latica.

— Dobar znak! — prošaptala je.

Na poljanu se nije moglo. Trava se je kupala u rosi.

— Kamo ćemo? — zapita brat Rajko.

— Na glavicu! — odvrati zapovjedničkim tonom Misin. Uspeše se na mali brežuljak tik do »Morske kuće«. Misin je dosta lako hodao uz uzbrdicu naslanjajući se o štap, ali brat Rajko bi zastajkivao držeći se za prsi, da mu ne pobjegne dah. Na istočnoj strani glavice bio je trošan zid, koji je služio za među. Nasloniše se na nj i promatrahu grad, koji je imao blagdanski izgled radi žurbe bezbrojnih prolaznika. Od časa do časa zvonila su zvona s raznih zvonika i strana.

— Divan pogled zar ne, Misine?

— Još divnija glavica na kojoj smo — odvrati on — Zar ne znate, oče, da je bolesnicima zabranjeno ići ovdje? I to veoma strogo. Doduše, ne toliko po danu, koliko uvečer. A zašto? He, he, pred Vama se ne smije ništa ružno reći . . .

— Šuti, šuti! Danas je Uskrs! Gledaj, kako je sve čisto: i zrak, i more, i grad, i ovaj brežuljak.

— Pa nijesam ja ništa zlo kazao. Zabrana je dobra, i ja je poštujem. Ne bih ni jutros pošao na Glavicu, da nijesam s Vama . . .

— Onda idimo s nje! — reče brat Rajko. Spustiše se sa sjeverne strane brežuljka i dođoše pred kapelu. Ispred njih prođe služavka noseći šarena uskršnja jaja.

— Ej, Ivka, koliko će svaki dobiti? — zapita brat Rajko.

— Po jedno, gospodaru, po jedno — odgovorila je udaljujući se.

Šetali su po putiću blizu kapele i razgovarali. Zar je koja korist, ako se potužiš, da ti je malo hrane? Tko će te čuti? Zato su izbacili daleko od grada ove nevoljnike, da ne bi njihovo zapomaganje smetalo radosti

i gradskom životu. Zar oni imaju pravo tražiti bolju hranu, makar to bilo i na Uskrs?

Brat Rajko otiđe u sobu, jer je očekivao posjet. U hodniku susretne nekog gospodina s djetetom, gdje se razgovara s jednom blesnom gospođom. Pozdravi ih i zaželi im sretan Uskrs.

— Kako se zoveš, drago dijete? — zapita brat Rajko.

— Carlucci.

— A gdje ti je mama?

— Evo je! — pokaže veselo dijete na gospođu. Brat Rajko se tužno osmjehne i zatvori vrata.

16.

Bolesnici su se šetali. Proljetno jutro unijelo je nov život i osjećaje. Misin se je neprestano vrtio oko velike bolnice razgovarajući s bolesnicima. Zabavljao se, da mu prođe ovo najnezgodnije vrijeme za bolesnika, makar se to zvalo proljeće, jer se ne može vani ležati radi hladnoće, a u sobi se ne može ostati, jer te vabi ljepota jutra.

Upravitelj je bolnice znao nerijetko obići kuće po svojoj dužnosti. Tako je i tog jutra vraćajući se iz »Morske kuće« sreo dvije bolesnice na putiću kod kapele.

— Kojem odjeljenju vi pripadate? — zapita ih strogim glasom. One, kao da su se dosjetile jadu i da preduzretnu drugi upit, odgovoriše:

— Vraćamo se, gospoine upravitelju, iz kapele. Idemo u »Morsku kuću«.

On je nekako sumnjivo namrštio usnice i pogledavši prema velikoj bolnici zapita:

— A onaj mladić tamo dolje, kojem on odjeljenju pripada?

Krivooka Misinova suparnica odahnula je od teške neizvjesnosti. Bojala se, da će upravitelj vikati, što su izišli iz ograde. A sad nek viče na onoga dolje!

— Ono vam je, gospodine upravitelju, mladi musliman. Nikad ga nema u »Morskoj kući«. Po čitavi dan se skita oko velike bolnice i zadirkuje bolesnice. Vrti se po glavici, po kuhinji...

— Da, nekidan sam ga, čini mi se na Uskrs, vidjela tamo, a izgleda, da je bio i sinoć.

— A ha, zato ugovara s bolesnicama. Vidi, kako je zdrava izgleda, a stotine i stotine čekaju krevet u »Morskoj kući«. Riješit ću ja to odmah.

— Znate pravo, gospodine upravitelju, — nastavi krivooka, — i onako svakomu smeta.

Upravitelj je mrmljajući pošao prema velikoj bolnici. Misin ga je pozdravio, ali on kao da nije čuo. Otišao je u kancelariju i izdao naređenje, da se radi teškog financijalnog stanja bolnice smanji broj bolesnika u »Morskoj kući« od 25 na 20. Petorica najmanje bolesni moraju u roku od sedmice dana biti otpušteni.

Krivooka je uhvatila pod ruku svoju prijateljicu i podskakujući od radosti vukla ju je prema »Morskoj kući«.

— Otjerat će ga — izreče bojažljivo Smiljana.

— Pa to sam i željela, — odvrati ona veselo. — Ha, ha, da, sad će moći predavati turcima katekizam.

— Ali on je siromah, nema nikoga, — opet će Smiljana.

— Ostavi to! Može on raditi, kad se može prepirati. Da ne bi ti, zaboga, komu kazala, da sam ga ja tužila upravitelju! Više ne bismo bile prijateljice.

Smiljana je ušutila. Mislila je: »A koja je korist, da i kažem. I onako se više ne da popraviti. Jadan Misin!«

Krivooka se je smijala i od časa do časa gurnula bi od radosti Smiljanu. Jedva je čekala čas, kad će »turčin« skupiti prnje i pokunjen doći pozdraviti bolesnike.

— Što se jutros tako rado smijete, gospojice? — zateče je brat Rajko kod vratiju.

— Dobila sam lutriju.

— A koju svotu?

— Volim nego da sam dobila sto hiljada.

— Dakle ste dobili nešto drugo, a ne novac?

Ona se je zbunila. Smiljana je udarila u glasan smijeh. Brat Rajko se začudio promjeni: maločas je Smiljana bila ozbiljna i zamišljena, a ona druga se smijala, a sad je sve obratno.

— Što ste dakle dobili ?

— Valjda vam se nijesam dužna ispovjediti — malko s uvrijeđenim izgledom odgovori krivooka.

— Pardon, pardon, gospojice! — odvrati brat Rajko i proslijedi šetnju.

Smiljana se je još uvijek smijala. Od velikog smijeha sjedne na obližnju klupu.

— Ala si ga luda! — reče prijateljici.

— Pak što on zna?

— I bedaku bi bilo jasno, da si nešto opravila, što ne smiješ reći. A kad dođe večeras naređenje od upravitelja, da se Misin otpušta, zacijelo će se fratar sjetiti tvoje lutrije.

— Šuti, šuti, da te tko ne čuje!

Brat Rajko se bio zaustavio iza ograde i čuo njihov razgovor. Prođoše ga mravci čitavim tijelom, i on duboko uzdahne podignuvši oči prema nebu.

(Nastavit će se)

Rajmund Kupareo O. P.

»Uz to, ne želimo ovdje šutke mimoići da je i u naša vremena sama Presveta Djevica najtoplije preporučila ovaj obrazac molenja onda kad se ukazala u lurdskoj spilji i kad j djevojku čiste duše svojim primjerom učila tu molitvu. Zašto se, dakle, ne bismo nadali svemu, ako bismo se ispravno, ako bismo se sveto i kako valja, na ovaj način, molili nebeskoj Majci?«

(Enciklika Pija XI. o presv. Krunici)

ZVIJEZDA SPASA

Teret teški mojih grijeha,
Bolest ljuta mojih rana,
Doživjet mi više puta
Daju mnogo crnih dana.

Zalud sile sve ulažem
Samo ljudske da se dignem,
Da do luke pravog spasa,
Jednom ipak sretno stignem.

Slab sam mnogo, često padam,
Mnogo muči mene jada,
Ima dana, kad koleba,
Čak u meni svaka nada...

Često puta kad duh jeste
Spreman Bogu da se moli,
Zloduh dođe, pa sve kuša,
I sve jače vuče doli.

Često puta kad se smijem,
Srce tada ljuto plače,
Jer ga često crne sile,
Uprav tada stišću jače.

Slabi svi smo zemski crvi,
Svaki od nas križ svoj nosi,
Pa i onaj, koji misli
Svim na svijetu da prkosi.

Gori srca, ipak braćo,
Zvijezda jedna jošte gori,
O njoj, vođen duhom dobrim,
*Star nam pjesnik divno zbori:**

»ZVIJEZDA SPASA SE NE TAJI,
NA VRH NEBA VISOKOGA,
ALI SAMO ONOM SJAJI,
KOJI U KRISTU VIDI BOGA.«

Tome Kristu i Mariji,
Red nam uvijek živo ići,
Jer uz pomoć samo višnju
Spas će stalan svih nas stići.

Njima pogled i ja dižem.
Iz iskustva dobro znadem,
Kada na njih manje mislim,
U zlo tada lakše padem.

S njima zemske mi svi skupa
Lakše ćemo živjet dane,
Dokle jednom nama svima
Novog žića sunce svane.

Kad smrt dođe blagom rukom,
Da nam dušu oslobodi,
I od ropstva ovog tijela,
Da ju Bogu svome vodi.

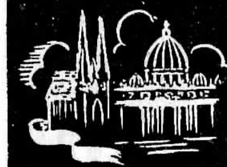
Gdje će licem svak u lice,
Gledat Božje Veličanstvo
I zaronit u dubine,
Neizmjernog tog Božanstva.

Gdje će vječnu pjesmu pjevat
Svetom Trojstvu duše prave,
Gdjeno patnji nema mjesta,
Vječnost traje rajske slave.

ANTE BELANIĆ

---

* Riječi živućeg nestora hrvatskih pjesnika Dra Gjure Arnolda, koji u osamdeset i petoj godini života, živi u miru i tišini u Zagrebu daleko od svijeta, a blizu Boga, spremajući nove pjesme, za postumno izdanje.

Iz Života Vjere i Crkve

Treći kraljevski liturgijski kongres u Đakovu. Početkom srpnja održan je u Đakovu treći hrvatski liturgijski kongres. Tema ovogodišnjeg kongresa bila je sveto krštenje i sveta potvrda. Kongresu su prisustvovali biskupi: dr. Akšamović, biskup đakovački, mons. Pušić, biskup hvarski, mons. Garić, biskup banjalučki, dr. Njaradi, biskup križevački, dr. Srebrnić, biskup krčki, dr. Burić, biskup senjski, te dr. Čekada, pomoćni biskup sarajevski. Bila su održana mnoga solidna i zanimiva predavanja od nekojih biskupa te od predstavnika svjetovnog i redovnog klera U vezi s njima razvile su se nekoje žive i potrebite debate. Uz sama predavanja vršila se je također praktična primjena liturgije, te je tako sve skupa davalo dojam jedne suvisle i promišljene cjeline. Po tome ovogodišnji liturgijski kongres u redu ostalih dvaju dosadašnjih naših kongresa zauzima vidno i važno mjesto, te će sigurno i on mnogo doprinijeti da se u našem narodu što više raširi i probudi život s Crkvom. Dao dobri Bog!

Smrt pjesnika Milana Pavelića. Nedavno je u Zagrebu u svom samostanu na Rebru preminuo veliki hrvatski katolički pjesnik isusovac Milan Pavelić. Po naravi je bio nježna i osjećajna pjesnička duša. Pjesmom se je javio još mlad, a usto je djelovao u dušobrižničkoj službi i novinarskoj, napose na Rijeci kod »Riječkih novina«. Željan tišine i ličnog posvećenja stupio je u muževnim godinama u isusovački Red, gdje se je još više izgradio u isključivo vjerskog pjesnika. Prevodio je također mnogo iz liturgijske poezije te iz duhovne poezije raznih naroda. Iz toga područja poznate su dvije njegove znamenite zbirke prijevoda. Inače je bio skroman i tih odbijajući od sebe hvalu i priznanje, kojima je bio zasluženo obasipan. A koliki je gubitak snašao Katoličku Hrvatsku smrću pjesnika Pavelića vidjelo se je najbolje prigodom njegovog sprovoda, kojem su prisustvovali toliki predstavnici Crkve i kulture. Oni su svi time htjeli odati hvalu čovjeku, koji je živio u pravom smislu na slavu Božju i za sreću domovine.

Pohod predsjednika švajcarske republike samostanu Einsiedeln. Pred koje vrijeme posjetio je predsjednik švajcarske konfederacije Filip Etter glasoviti benediktinski samostan Einsiedeln. Uz opata Stauba dočeku je prisustvovalo mnogo crkvenih i svjetovnih ličnosti. Predsjednik konfederacije skupa sa svojom pratnjom prisustvovao je najprije sv. misi u bazilici, a zatim im je u svečanoj dvorani opat izrekao dobrodošlicu. Uz predsjednika napose je opat pozdravio predstavnike friburškog sveučilišta, koje toliko znači u kulturnom i vjerskom životu Švajcarske. Odgovarajući na pozdrav predsjednik je veličao zasluge samostana Einsiedeln i izrazio svoju zahvalnost tamošnjim svojim starim učiteljima, koji su mu davali najbolju naobrazbu i najsolidniji odgoj.

Sv. Franjo Asiški i sv. Katarina Sijenska proglašeni zaštitnicima Italije. Apostolskim breveom od 18. lipnja proglasio je Sveti Otac Pio XII. zaštitnicima Italije sv. Franju Asiškog i sv. Katarinu Sijensku. I doista, iako Talijani imaju veliki broj svetaca svoje krvi i svoga jezika, ove najprije ide da budu proglašeni zaštitnicima njihove domovine. Uz tolika velika djela na vjerskom preporodu njihove domovine te uz tolike zasluge za Crkvu i Papinstvo, sv. Franjo i sv. Katarina idu također među prve talijanske književnike.

KRUNIČARSKI ŽIVOT

HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

POKLON ZLATNE KRUNICE MAJCI BOŽJOJ BISTRIČKOJ

Poznato je, da je na incijativu čč. oo. Dominikanaca — osobito č. o. Jordana Viculina, opće poznatog i omiljenog misionara — pred četiri godine, doprinosima iz svih hrvatskih krajeva, bila nabavljena zlatna krunica, koja je bila prilikom zavjetnog hodočašća na svečani način blagoslovljena i postavljena na čudotvorni kip Majke Božje Bistričke. Poznato je i to, da je ta krunica poslije kratkog vremena bila ukradena. Glas o toj krađi nemilo se je dojmio svih Hrvata, tako kruničara, kao i ostalih štovatelja naše drage Majke i Kraljice Hrvata. Naročito su bili potreseni oni, koje je zapala rijetka sreća, da mogu taj dar cijelog hrvatskog naroda nositi i prisustvovati svečanoj predaji. Odmah se porodi misao, da treba gubitak nadoknaditi. Čč. oo. Dominikanci prihvatiše s veseljem tu namisao, povedoše akciju i za kratko vrijeme bi nabavljena nova zlatna krunica isto takva, kakva je bila prva.

Prilikom zavjetnog hodočašća grada Zagreba uputiše se hodočasnici iz Maksimira u Mariju Bistricu presretni, da ih je zapala čast ponovni dar Hrvata predati Majci Božjoj. U subotu 8. VII. nakon sv. Mise, koju je čitao č. o. Jordan Brešković, održao je hodočasnicima kratak govor i podijelio blagoslov č. o. Jordan Viculin. Poslije blagoslova pođoše hodočasnici u 4 sata u jutro iz svetišta Majke Božje sv. Krunice u Maksimiru preko Sesveta, Kašine i Laza u Mariju Bistricu pod vodstvom č. o. Jordana Breškovića i g. Gaveza kao vođe puta. Cijelim putem molili su hodočasnici krunicu i pjevali litanije, Marijine i kruničarske pjesme. Kod sv. Andrije na Lazu dočekaše ostale hodočasnike i preuzv. gosp. nadbiskupa te krenuše zajedno put Bistrice. Nakon blagoslova u zavjetnoj crkvi pođoše naši maksimirski hodočasnici na zajednički odmor i počinak u staru nastanbu maksimirskih hodočasnika »Hotel Slama«. Drugog dana — u nedjelju — prije podne pošla je grupa hodočasnika iz Maksimira u svečanom ophodu od samostana časnih sestara do kipa »Ave Maria«, odakle je pošla zavjetna procesija u zavjetnu crkvu. U toj procesiji osobito se je istakla grupa Maksimir svojim sastavom i uzornim redom. Na čelu grupe stupala je kruničarska glazba svirajući crkvene pjesme. Iza glazbe nošene su tri zastave, koje su i na cijelom putu u Mariju Bistricu i na povratku u Zagreb nošene pred hodočasnicima, i to stara kruničarska hodočasnička zastava, lijevo od nje hrvatska zastava sa slikom Majke Božje sv. Krunice, desno hrvatska zastava sa slikom Majke Božje Bistričke i iskićena brojnim hodočasničkim znakovima i napomenama. (Za ovu posljednju zastavu moram spomenuti, da je od velike vrijednosti za Maksimir i njezinog vlasnika, jer je to prva hrvatska zastava, koja je bila pred 4 godine prilikom ulaska zavjetne procesije u Mariju Bistricu istaknuta na čelu grupe hodočasnika iz Maksimira, i koja je pratila tada zlatnu krunicu na blagoslov i predaju Majci Božjoj. Nakon istaknuća ove zastave, istaknule su i druge grupe hodočasnika hrvatske zastave i pod njima se vratile u Zagreb.) Iza ovih zastava stupali su čč. oo. Dominikanci, iza njih nosila je jedna mlada hodočasnica (Marica Bazijanec) zlatnu krunicu na lijepom modrom jastuku, praćena dvjema djevojkama, koje su nosile krunice od cvijeća. Oko njih nosilo je 15 djevojaka zeleni vijenac, sastavljen od lišća, cvijeća i žita, a iza njih nošeno je 15 kruničarskih barjaka, koji predstavljaju 15 otajstva sv. krunice. Iza tih barjaka išli su hodočasnici grupe Maksimir. U zavjetnoj crkvi ušla je cijela grupa djevojaka sa zlatnom krunicom praćena ovim barjacima u svetište, gdje je preuzv. g. nadbiskup blagoslovio zlatnu krunicu i na njoj izmolio jednu deseticu slavnih otajstava. Iza toga je č. o. Jordan Viculin stavio krunicu oko vrata na kip Majke Božje u prisustvu do suza tronutih hodočasnika. Nakon toga prisustvovali su hodočasnici pontifikalnoj sv. Misi. Pri svečanom objedu, što ga zagrebačka općina dava u Bistrici u čast zagrebačkog nadbiskupa i drugih odličnika, nadbiskup dr. Stepinac, odgovarajući na govor zagrebačkog načelnika spomenuo je i ovogodišnje poklanjanje zlatne krunice Majci Božjoj Bistričkoj. Rekao je naime ove riječi: »Ja se zahvaljujem na pozdravu gospodina načelnika grada Zagreba. Mogu istaknuti samo to, da sam danas, kad sam nakon blagoslova zlatne krunice izmolio jedan dio ružarja, i to otajstvo Isusa, koji je uskrsnuo, zamolio iz dubine duše Majku Božju, da hrvatski narod uskrsne iz bijede i nevolje u kojima se nalazi«. Poslije podne bio je odmor. Hodočasnici su obavljali svoje pobožnosti, a na večer legli na počinak. U ponedjeljak poslije svete mise krenuše hodočasnici prema Zagrebu istim putem, kojim su došli, te stigoše oko 6 sati poslije podne zahvaljujući spretnom vodstvu svojih vođa svježi i zdravi u najljepšem redu u Zagrebu, gdje se priključiše ostalim hodočasnicima i u procesiji pođoše do crkve sv. Marka. Kiša, koja je počela pljuštati omela je zajednički povratak u Maksimir i svečani završetak hodočašća u svetištu Majke Božje sv. Krunice.

Treba spomenuti i to, da je u bistričkom Svetištu bila odslužena sv. Misa za sve koji su nešto doprinijeli za zlatnu krunicu.

Hodočasnici stigoše svojim domovima sretni i radosni, da su izvršili opet svoju vjersku dužnost, da su opet imali prilike pokloniti se pred čudotvornim kipom Kraljice Hrvata, i ponosni da je baš njih zapala čast, da mogu predati poklon svih Hrvata svojoj nebeskoj Kraljici. M. G.

Je li svatko već poslao pretplatu? U drugoj smo sada već polovini godine!

Poradite nešto svi na širenju našeg glasnika!

NAŠI DOPISI

Bila — Svete misije i Bratovštine presv. Krunice. Čitao sam u našem omiljelom glasniku sv. Krunice dopise iz župa na Livanjskom polju, pa evo, i ako kasno, da se i ja javim iz Bile.

U našoj župi gradi se velika crkva. Začetnik iste je naš vrijedni župnik fr. Paško Dumančić. Protivnici gradnje su komunisti, a navode razlog, što nije u njihovom šelu, koje je na kraj župe. Svoju su odvratnost i protivnost iskoristili pri svakom koraku, a osobito, što su pozvali nekog Nika Petrića, starokatolika iz Splita. Ovaj je došao i očatio njihovu misu i to prvi put na našem katoličkom gradilištu, a drugi put provalio je sa svojim kaponjama u crkvu i tu propovijedao protiv naše svete Crkve i svetog Oca pape. Ti delije sve su to učinili beli (baš) dok smo mi bili pri svetoj misi. A i njihov pop odmaglio autom prije nego je išta svršila. Bojao se kukavica naših bosanskih šaka.

Kruničari u Bili

U tom metežu ama baš su zgodno došli u našu župu naši poštovani bili oci. o. Vinko Bodlović i o. Lujo Matijaca. Propovijedali su riječ Božju od 23. do 29. listopada prošle godine. Propovijedali su dvaput dnevno pa su dokazali, da je naša rimokatolička prava vjera, a starokatolička da je za rastavljene muževe i žene. Održali smo u petak procesiju na grobište. I ako je lijevala kiša, ipak je bilo u procesiji do 1500 duša. Tu su naši bili patri blagoslovili grobište i crkvu, koju su starokatolici opoganili. Dakako da su psikali na to kao zmije iz procjepa. Nu šta će ta šačica prama nama? Jadni taj insan (čeljade) otkada je tamo pristupio ušao je u njega poganluk: nit se krsti, niti moli, niti zapovijeda. A bili vjerovali, poštovahi, da ih je onaj pop učio, da idu k svetoj pričesti bez ispovijedi i puna želuca. Mi smo se svi zgrozili i rekli: »Gdje je tu prava vjera, tu je samo antikrst.«

A naši su nas patri sve učili — kako Bog sam uči, učvrstili nas u svetoj vjeri i udijelili nam sredstvo, kako sv. Krunicu, u koju se upisalo 280 članova, da po njoj ustrajemo i u svetoj vjeri i u svetom životu. **Kruničar A. G.**

NAŠI POKOJNICI

† DR. JURAJ ŠĆETINEC

U nekoliko posljednjih godina pozvao je Svemogući k sebi, prema svojim svetim i nedokučivim nakanama, više snažnih hrvatskih katoličkih javnih radnika A eto nam je opet s polja katoličkog hrvatskog djelovanja uzet jedan, koji je toliko već toga dao, ali koji je mogao i mnogo više još obećavao.

Dne 24. lipnja preminuo je u bolnici milosrdnih sestara u Zagrebu dr. Juraj Šćetinec, profesor i dekan Ekonomsko-komercijalne škole i predsjednik Hrvatskog

Socijalnog Tjedna. Proučavanje socijalnog pitanja sa svim njegovim teškoćama i različnostima, kao što također praktični socijalni rad prema načelima kršćanske sociologije te direktivama Svete Stolice, to sve je bilo golemo polje rada nepreżaljenog dra Šćetinca.

S velikom energijom i marljivošću spremao se je dr. Šćetinec od đačkih svojih dana za svoj životni poziv. Rođen je u Koprivnici 19. travnja 1898. Kao gimnazijalac bio je u zagrebačkom nadbiskupskom orfanatrofiju, i tu je bio sudrug nadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa dr. Stepinca. Pravni fakultet svršio je u Zagrebu kao član akademskog društva »Domagoj«. Kasnije je otišao na daljnje dulje socijalne i političke studije u Pariz, a također je pravio više naučnih putovanja po raznim zemljama Evrope.

Došavši napokon u domovinu dao se je svom odlučnošću na naučan rad. Napisao je više studija i brošura sa socijalnog polja. U svojim radovima išao je svemu na dno. Zato su ovi u stručnim krugovima toliko i cijenjeni. Njegova sprema bila je brzo zapažena, te je pred par godina bio imenovan profesorom sociologije na visokoj Ekonomsko-komercijalnoj školi. Ali se najviše afirmirao time, što je dao ideju i poticaj za osnivanje Hrvatskog Socijalnog Tjedna, po uzoru na druge napredne katoličke narode. Već samim tim djelom zaslužio je sebi trajni spomenik.

Ali što je najviše odlikovalo dra Šćetinca, to je njegovo potpuno i beskompromisno kršćanstvo. Bio je čovjek koji je živio od vjere i od kreposti. Bio je prava euharistijska duša hraneći se svagdano Kruhom jakih. I tu je nesumnjivo on crpao snagu za svoju katoličku djelatnost i ustrajnost.

No glasnik »Gospine Krunice« treba da istakne još jednu ulogu koju je vršio dobri dr. Šćetinec. Netom je naime formiran odbor za gradnju Svetišta presv. Krunice u Zagrebu, spremno se je i radosno odazvao da bude članom toga odbora I na sjednicama odbora i inače njegovi razboriti savjeti bili su od svih uvažavani i primani. Sigurno mu je zato Kraljica presv. Krunice, kojoj je toliko bio pobožan i za njezinu slavu toliko radio, isprosila radost one slave koja ne prestaje i ne gine.

KATOLIČKI RODITELJI, SVOJU DJECU DAVAJTE NA ODGOJ KATOLIČKIM ZAVODIMA!

U Zagrebu O. O. Dominikanci imaju i vode

Srednjoškolski konvikt »KAŽOTIĆ«

U konvikt se primaju zdravi gjaci, koji kane polaziti koju srednju školu u Zagrebu.

Položaj zavoda i zavodske prostorije idealno pogoduju pedagoškom cilju, jer se Zavod nalazi daleko od gradske buke, u mirnoj i otmenoj četvrti, u neposrednoj blizini parka Maksimir, skoro u čistoj prirodi.

Gjaci su pod stalnim prijateljski nadzorom svojih odgajatelja, a za vrijeme nauka pruža im se u obliku saradnje pomoć, da što bolje priprave svoje školske zadaće.

Hrana je dobra i izdašna. Zavod imade svoju baštu i igralište, te u vlastitoj kući ton-kino dvoranu i gjačku pozornicu

TRAŽITE PROSPEKT!

Adresa: Dominikanski konvikt — Zagreb — Maksimir — Telefon 64-14

IZDANJA NAKLADE »ISTINA«

Š. Jurkić: **Bl. Imelda Lambertini,** dominikanka, zaštitnica prve sv. Pričesti — bogato opremljena knjiga, najljepši dar prvopričesnicima . . .	D 10
S. Košutić: **Sluga Vječne Mudrosti** — Život najvećeg njemačkog mistika, bl. Henrika Suzona. — Otmjen sadržaj i oprema	D 15
Dr. O. H. Bošković O. P.: **Problem spoznaje,** stručno filozofsko djelo, 8°, strana 246	D 50
F. Drane O. P.: **Duh Dominikanskoga Reda,** osvijetljen i prikazan primjerima iz života njegovih svetaca i blaženika, strana 326	D 40
Dr. O. H. Bošković O. P.: **Albert Veliki,** život novog sveca dominikanskog Reda	D 15
Djela Sv. Terezije od Isusa (preveo dr. Fr. Binički), vrlo zgodan priručnik za duhovna razmatranja. Djelo ima tri sveska, a svakom je cijena s poštarinom	D 43
M. Gillet O. P.: **Tendencije današnje intelektualne omladine**	D 3
Š. Jurkić: **Sv. Katarina Sijenska**	D 15
Romano Guardini: **Sveti znakovi**	D 5
Dr. V. Mut: **Naprijed za križem**	D 8
J. Maritain: **Anđeoski naučitelj**	D 25

Opaska: Poštarina ide na računa naručitelja.

UPRAVA DOMINIKANSKE NAKLADE »ISTINA«
Zagreb-Maksimir, Kažotićev trg 4.

NOVO! **NOVO!**

Kod dominikanske naklade »Istina« izišlo je upravo ovih dana jedno krasno i čuveno djelo od znamenitog engleskog pisca i obraćenika, i to:

G. K. CHESTERTON

OTAC ZAPADNE KULTURE

Tu je prikazan lik velikog sveca i naučenjaka, sv. Tome Akvinskog, toga, kako ga nazivlju najučenijeg sveca, i najsvetijeg učenjaka. U ovom djelu otskače nam divna figura kršćanskog genija u čitavoj svojoj veličini. Način, kojim je to izveo mislilac i književnik Chesterton doista je originalan. On je sv. Tomu Akoinskog približio današnjem vremenu i današnjem čovjeku. A sve u sjajnom stilu i u neobično duhovitim razmatranjima. Nek to djelo odmah naruči svatko, tko voli lijepu i učenu knjigu!

Djelo je uzorno opremljeno, a naručuje se kod: Naklada **»Istina«** Zagreb, Kažotićev trg 4. — Cijena Din. 25; s poštarinom Din 27.

ŽELJEZNE KREVETE

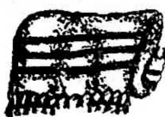
dječja kolica, i sav metalni namještaj kupujete najpovoljnije kod proizvađača

FILIPA BAUMA

ZAGREB, P. Radića ul. ili Dežmanova 2
(Prolaz Tuškanac)

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
ZAGREB

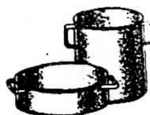
Evo dokaza naše jeftinoće!

K 39-1 **Frotir ručnik,** 39×80 cm **Din 6.—**

K 39-2 **Šifon, dobra** vrst, metar od **Din 5.-** dalje.

K 39-3 **Lonci** ili **šerpe,** od emajla od **Din 3.50** dalje.

K 39-4 **Svjetiljka,** poniklovana šipka, promjer kugle 25 cm **Din 85.-**

K 39-5 **Ženske cipele,** par od **Din 105.—** dalje.

K 39-6 **Poplun** (jorgan) veličina 120×180 cm, punjen sivom vatom i presvučen klotom Din 95.-

K 39-7 **Električno glačalo,** poniklovano **Din 110.—**

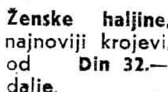
K 39-8 **Alat,** primjerice kliješta **Din 12.—, čekić Din 7.—**

K 39-9 **Ženske svilene čarape,** od **Din 10.- dalje, muške, paručne** od **Din** — dalje.

K 39-10 **Ženski ogrtači,** najnoviji krojevi od **Din 165.—** dalje

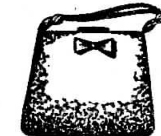

Ženske haljine, najnoviji krojevi, od **Din 32.—** dalje.

K 39-11 **Odijela,** moderni krojevi, od dobrih tkanina, **Din 250.—**

Ogrtači, za sve sezone, dobre tkanine **D 450.—**

K 39-14 **Ženske torbice** od **Din** 27.— dalje.

K 39-22 **Polucipele,** ručni rad, od **Din 135.—** dalje.

K 39-23 **Garnitura rublja,** kombine i gaćice, do bar šarmez, razni ukrasi od **Din 30.—** dalje

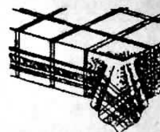
K 39-15 **Modni muški šešir,** u raznim bojama **Din 36.—**

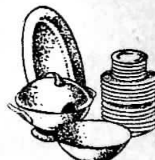
39-16 **Muške košulje,** moderni krojevi, od **Din 18.—** dalje

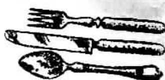
K 39-13 **Dječja kolica,** razni oblici i oprema, od **Din 185.—** dalje.

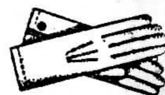
K 39-18 **Garniture,** stolnjak sa 6 ubrusa od **Din 50.—** dalje.

K 39-20 **Jedaća garnitura,** fini porculan, 21 komad **Din 220.—** 26 komada **Din 320.—**

K 39-21 **Viljuška, nož i žlica, čelično,** počam od **Din 10.—** dalje

K 39-17 **Rukavice, ženske** ili **muške,** od **Din** — dalje.

K 39-19 **Platno za plahte** metar od **Din 16** - dalje.

R o b n a k u ć a

Kastner i Öhler

Z a g r e b, I l i c a 4 i 6

Posjetite nas ili zatražite besplatan katalog da možete jeftino naručivati putem pošte!

Tiskara Braća Kralj, Zagreb